

שפירש"י ז"ל תולדות הם יעקב ועשו האמורים בפרשה וכפירש"י ז"ל (כה, כה) על עשו שנעשה ונגמר בשערותיו ביום הוולדו וכמאמר הזהר (מ"ג נא): על פסוק (ויקרא כג, כז) שור או כשב או עז כי יולד תיכף ביום הוולדו נקרא שור בן יומו מפני היותו נגמר ביום הולדו מה שאין כן אדם, אבל באמת אדם במדותיו הגשמים ביום הוולדו נגמר כמאמר (נרמזית ד, ז) לפתח חטאת רובץ, מלך זקן וכסיל (קהל ד, יג). ולכן ביום הולדו נקרא עשו. ואח"כ יעקב ידו אוחזת בעקב עשו, ופי' ידו היא התפיסה שלו שהיא חכמה תתאה שהיא יו"ד (עין מ"ז מ' מ, פ:) וזהו ידו ואחר כך ממנה יגיע לחכמה עילאה ומצות אנכי שהוא אחדות פשוט. והמבין יבין:

פרשת ויצא

במדרש (צ"ר סט, יג נשינו) ויקח מאבני המקום, בתחילה היו הרבה אבנים וע"י יעקב נעשו אבן א' זהו שנאמר ויקח את האבן עיי"ש.

פתח הרב במדרש (צ"ר סט, טז). והנה סולם מוצב ארצה זה סיני וראשו מגיע השמימה, והנה מלאכי אלהים אלו משה ואהרן. גם אמרם ז"ל (שנא נה) ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת [עם חשיכה עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר]. גם מאמר דוד המלך ע"ה (מהלל קטו, טז) אני עבדך בן אמתך.

אבל כללא דמלתא ארז"ל (סנהדרין נה) חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם וכן כל מאורעות העולם הכל בשבילו יחידו ממש שהרי דיו לעולם בצדיק אחד כמאמר (משלי י, כה) צדיק יסוד עולם וכמאמר רשב"י (שנא נג:) דיו לעולם אני ואתה גם אמרו (מ"ג טו) אנא סימנא בעלמא ואם עיקר בריאת העולם הוא בשביל אחד כ"ש מאורעותיו של עולם אחר הבריאה אם טוב ואם רע. לכן צריך כל אדם לדעת בעצמו איך שהוא הגורם מאורעות העולם וחילופיהם, לא על דרך האמונה והענוה בלי שום הבנה קרוב בפיו ורחוק מכליותיו. אבל צריך שיהא לכו רואה את הערות ארציות שלו איש אדמה ואיך הוא רחוק מה' בכל דרכיו מגושם ומגשם חיות הקדש נרגן מפריד אלוף (ע"פ משלי טו, כח) בינה אלוף חכמה מעולם המעשה, והכתוב אומר (מהלל קד, מד) כולם בחכמה עשית ואם חכמה אין כאן במה יתקיים. וזהו סיבת מאורעות העולם ליסר את האדם לשוב עד ה' בכל לבבו, ומלאה הארץ דעה את ה', כל חד וחד לפום שיעורא דיליה ואין חילוק בין אדם גדול לנקלה ועבד הכל לפי מעשיו מגשם הוא את הרוחניות ומלביש צואים לחיות הקדש והנה לפי ערך דקות ואמתות האחדות פשוט יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בהפרידם בני אדם ח"ו בהתגשם עצמם שהוא קצוץ נטיעות ח"ו קטן וגדול שם הוא וכולם שוים בזה בין קלות בין חמורות. כי הכל לפי מה שהוא אדם כך הם אופני רעתו ח"ו אבל עכ"פ הכל אל מקום א' הולך וגורם לשכינה שתסתלק ומאורעות העולם לבא ח"ו ליסרם במשפט וללמד תועים בינה ודעה את ה'. ומעתה בכל מאורעות העולם חייב כל אדם

גשמיות שהוא **נרנן** **מפרנן** אלוף. כמוֹא שהזהיר לאכול לב של בהמה (סוריות יג): מפני היות נפש הבהמית תלוי בו.

והנה ישראל שאכלו מן פסקה זוהמתן ולא נתאוו ונתקשרו לשום תאוה ואהבה גשמיות בלתי לה' לבדו. אבל האספסוף אשר לא מבני ישראל המה הגם שנזדככו באכילת המן שלא להתאוות לשום דבר אעפ"כ התאוו תאוה, פירוש שהתאוו שיהיה להם תאוה ואהבה גשמית, כי לא מבני ישראל המה ואי אפשר להם להיות כל חיותם מן הדעת ולכן בקשו אוכל למו בשר. וזהו חנם בלא מצוות (ספרי נהעלומן יא, ה), גם בזה ניחא למשפחותיו על עסקי עריות (שם קל). לכן הרע למשה מאד שהוא הדעת וכל ששים רבוא נשמות ישראל היו דור דעה שהם ענפיו שלא יתקשרו כולם בגשמיות ויכניסוֹ הדעת שהם האותיות והחיות ברע ח"ו, וזהו ואל אראה ברעתי וזהו שש מאות אלף רגלי העם פ"י שהם ששים רבוא שרשי ישראל והתורה שהיא הדעת ואתה אמרת בשר אתן להם ומה יהיה בסופם, וזהו הרגני נא הרוג וכו' כי הוא והן הכל אחד ונחות דרגא קרוי מיתה והריגה **כמבואר** בזוהר (ס"ג קלס:) ע"כ. יחננו דיעה בינה והשכל אמן כן יהי רצון:

אוצר החכמה

אח"ח 3269886

פרשת שלח לך

בפסוק שלח לך פרש"י ז"ל שהקב"ה לא הסכים רק שלא מיחה (בהם) [בן] ואמר אם תרצה שלח. והענין הוא על דרך שאמרו רז"ל (נדרים ה.) שלש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולן ע"י יסורים תורה וארץ ישראל ועוה"ב ודרשו הכל מהכתוב. הענין הוא ידוע ארז"ל (ומ"א ה.) באורייתא ברא קוב"ה עלמא והם אותיות התורה כידוע. ומבואר בספר יצירה (פ"ג מ"ג) וקבען בפה, שהאותיות נקבעו בקביעות באדם בפה, ובהברת האותיות מעורר כל העולמות שהם מן המדות ולמטה שהם התחלת העולמות והתגלותם ע"ד (מסילס פט, ג) עולם חסד יבנה, ואין לך שום מבוקש שיהיה למעלה מן המדות רק צעקה מוזכר בזוהר (ו"ז יט:) עומק רום שהיא למעלה למעלה מפני שהיא מעומקא דלבא שא"א להתלבש באותיות.

והנה ידוע אמיתת וטבע הנבראים למשוך אחר שרשו ובתר עיקרא גרירא, כדרך הדומם להצמיח ולעלות יותר ממדריגתו ודרך הצומח לגדל בכדי לכנוס בחי וחי במדבר הגם שאין יודעים מאומה אך נטבעים בטבע, וא"כ בוודאי מן הראוי בהזכיר אותיות התורה שבהם נברא עלמא להתמשך אל שרשו שהוא התורה שהיא היתה אלפים שנה קודם שנברא העולם (נ"ר מ, ט) שהם המדות, והוא התפשטות כל הגשמיות מעיקרו שאין לך דבר שיהיה בלא מדות והוא בהעמיד הגוף מלמטה והחיות עולה למעלה ופירוד החיות מן הגוף עד ביטול ההרגש שאין לך יסורים קשים מהם כידוע מהחוקרים שכל יסורי הגוף¹ מכח הלב וכל דבר יסורים הם פירוד הדביקות וכן דרך וענין כל החולשות

א. בכת"י: כמו שזהירים מלאכול כבוד לב מות של בהמה וכו'.

ב. בכת"י: [ששים] רבוא שרשי ישראל הדעת וכו'.

ג. בכת"י: מכת חרב.

בה אבל ברצונו הקב"ה נתנה לו, ואם היה נותן מתנה זו לחברו היה חבירו כיוצא בו מתלהב לשמו יתברך וא"כ במה נחשב הוא מחברו. והראיה באם העדר האהבה זו הרי הוא ככל האדם בעניני הגשמיים פעם במדות פעם בחוץ פעם ברחוב כחץ יעוף יומם מחשבות כאלו לאלפים לכל צדיק וצדיק, והנה בהיותו במדה זו הרי הוא כאותו אדם ובמדה זו הרי כאותו בעל תאוה, וממילא אוהב כל ישראל אפילו לרשעי ישראל מפני אמיתות הבנתו וידיעתו שקרובים המה ויש לו שייכות עמהם והנה הוא כאחד האדם ואין לו לעצמו יתרון עליהם כ"א מה שענוהו בשערה מן השמים, ולכן בהיותו מתעלה באהבת ה' מתעלים כולם עמו לאלפים מפני שבהיותו במדות השייכים אליהם הרי הוא והם נפש אחת בכל מדה ומדה שהוא מודד הרי הוא מקושר עם אלפים ורכבות בני אדם לכן בעלותו עולים עמו.

משא"כ אדם המדמה בנפשו שכוחו ועוצם ידו עשה לו את כל החיל ללמוד לשמור ולעשות ולקיים את כל התורה הרי הוא שונא ישראל וכמו שאין לו אלוה ממש, ובוודאי הוא כן ופחות וגרוע הוא מכל הרשעים כים נגרש ומוסיף כח בקליפה יותר מכל הרשעים ויורד מטה מטה, והוא **נרגן** **מפניו** אלוף שהוא מפריד היראה שהיא השכינה מחי החיים באמרו כי לא מן השם הוא זה וידו עשתה זאת. כן הלל שהיה עניו מאוד אמר (סוכה ג.) אם אני כאן הכל כאן שבכל מקום שמוצא את עצמו הרבה יש מאותו המין והרי הוא כאחד מהם אבל לה' הישועה לכן כשעולה עולים עמו.

וזהו (מסלס טז, ט) שויתי ה' לנגדי תמיד פירוש שהוא משוה את ה' אפילו בכל התנגדות המזדמן אליו או ראה או ידע, מאמין במאמר ^{אח"ח 3922559} (נחמיה ט, ו) ואתה מחיה את כולם, והם כמו מאמר (ס"ז ה, יט:) מים תחתונים בוכים גם אנן בעינן למהוי קדם מלכא שרוצים להתעלות על פי ה' בזמן אשר יחפוץ ה' ביקרם, כי השם הוי"ה הוא המעלה את הכל. וענין שם הוי"ה הוא החכמה והבינה מקום ההתבוננות לשוב אל ה' והאהבה והיראה מפניו כידוע כי מן היראה האמיתית שהיא ה' אחרונה ושכינה בעמדו מרעיד לזכרו היותו עומד בתוך שורש הכל, וכנסת ישראל ואדני מעון הוא לו, וקול דברי אלקים חיים יוצא מפיו ומדבר בדבריו נבהל להשיב ומתדבק בקול שהוא האהבה המשפיע ומחיה את הדיבור שהוא היראה כדרך האיש לחזור אחר אבדתו (קדושין ג:) שהוא המשפיע אחר המקבל ועל היראה האמיתית ממילא חל האהבה, ואחרי ידיעתו שאף גם זאת כח ה' הוא וגבוהים עליהם אלהים חיים ומלך עולם חי החיים עולה הוא כמעלה זאת ומשם אל האין שהיא החכמה שהיא יו"ד קטנה שממנה נעשים כל האותיות ומן היו"ד עולה אל אלופו של עולם שהוא אל"ף כי צורת א' היא יו"ד וי"ו דל"ת כידוע מן אלופו של עולם השתלשלות הג' קווים והתפשטותם, שהאמצעי הוא מגדל הפורח באויר המעלה התפשטות השניים שהם אהבה ויראה והמגדל הוא הלמ"ד (עין זמ"ג 65.) וזהו הצירוף אל. נמצא שקודם בריאת העולמות היה הוא ושמו לבד, ואחרי שברא הכל אעפ"כ באמיתות התבוננות אין שום דבר בעולם בלתו והכל בתוכו והוא בתוך הכל ומציירו ומקיימו והרי הוא כאילו הוא ושמו לבד שהרי הוא רק למען הראות גדלו וכל הנקרא בשמו ולכבודו אפילו כל ההתנגדות. וזהו (ר"ה ז:) ה' קודם שחטא ה' אחר שחטא אל המעלה את הכל ומתחילה ועד סוף הכל הוא יתברך בעצמו, ומה לאדם שיבא אחר המלך למה זה הוא כך וזה הוא כך ואין לו לאדם

מלבד אשר החייתם כל נשמה עם זהב התנופה וכסף התרומה. ובפרט בשנת בצורת כהאי שתא אשר לא היתה כמוה מיום בואינו שמה, שלא היתה שום תבואה מצויה בכל עת האסיף הזה כי אם למועד בימים ימימה, והיוקר יאמיר על אחת כפול. כל סילאנקי תבואה שהיתה בשנים קדמוניות באדום זהוב כעת ארבעה אדומים ויותר. הגדיל ה' לעשות עמנו בהקדמת הבאת הכסף לתשלומים, בכדי שנוכל לחזור וללוות די צרכינו להכין תבואה בהמצאה באלו הימים, ברוך ה' אשר הפליא חסדו לנו, וברוכים אתם לה' אשר זכיתם במעשה עד תכליתה, שוש ישישו בה' ותגל נפשם באלקים, כי הליבשם בגדי ישע לפני בא יום הכסא, וגודל מצותה יכולה היא שתרחם מגינא ומצלא ועל כל פשעים תכסה, וגם אנחנו חומה היינו להם למחסה בהזכיר אותם בבית ה', אל דמי לנו בכסא ליום חגיגנו, כל תפלה וכל תחנה הכצעקתה הבאה אלינו.

ועל קול ענות חלושה במכתבם ממשא מלך ושרים למנוע סבת פרנסתם הקאבקין לא נבהלתי משמוע, כי לא נתחדש לי שום דבר מעתה, כי ראיתי גם תמול גם שלשום גם מאז היותי במחניהם תחת ממשלת מלכותם כי ידו כבדה הולך וחזק מאוד והאלקים יעננו בקול, אבל שוש אשיש בה' והיה ה' מבטחם לטובתם האמיתית בגשמיות ורוחניות כי ברבים היו עמם, וכל ישראל חברים, ולא מראש בסתר דברתי קודם נסיעתי מאתם כי נבהלתי מראות גודל התקרבות המלכות להשוות היהודים להבדיל עם הגוים בכמה ענינים ונימוסים שונים, ודברי שריהם הם **נחמן** **מפרנק** אלוף אשר אמריהם החליקו להתקרב. ומעשה ארץ מצרים יוכיח כמבואר בזה"ק (מ"ג יד:) כוונתו יתברך להגלותם למצרים דוקא, להיות מצריים מואסים בישראל ונימוסיהם, ולא יתערבו בגוים ולא ילמדו עוד [מ]מעשיהם, ובזכות זה נגאלו שלא שינו את שמם ולשונם, ולא נתרצו בלבם לקבל ע"ע ממשלת שר של מצרים, ואם אמרו רז"ל (ע"ז ט.) ישראל שבחו"ל עובדי ע"ז בטהרה הם, להיותם תחת ממשלתם ממשלת השר שלהם, אעפ"כ רחמנא לבא בעי וכל זמן שנקודת לבם לשמים ויחזיקו בקרנות התוה"ק ויסודותיה שהיא למעלה מכל העולמות, מבלתי יכולת ממשלת השר לחול עליהם בחזקה להיות למעלה הימנו, משא"כ אתם למדתם עליכם אלופים לראש, והקרבתם באמת ובנקודת הלב אל נמוסיהם כי ישרו בעיניכם, והמשלתם את נימוסיהם וגזרותם על עצמכם, המרחם ירחם ויפדה אתכם מכל צרותיכם האל המושיע.

כללא דמילתא, מאמר הפסוק (מסילס נו, יא) באלקים אהלל דבר בה' אהלל דבר כי ה' הוא האלקים, כי לא מחשבותיו יתברך מחשבות אדם, ומאתו לא תצא הרעות רק הטוב, ואם אתם חשבתם לרעה אלקים חשבה לטובה, וארז"ל (קידושין פג.) שאין עניות מן האומנות ואין עשירות מן האומנות וכו', והסיבה אין היא העיקר אלא המעשה, כמאמר הפסוק (דנ"ט טו, יא) וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה, ולהאמין בה' סבת כל הסבות, והרבה ריוח והצלה לפניו בכל משלח ידם לפי העת והזמן, ואם אי אפשר לעסוק בסיבה זו שטה מעליה ועבור ואחוז לך אחת הסיבות האחרות, ולפי דעתי ועצתי אפילו אם תבטל גזירת המלכות ויהיו רשאים בעסק סבת המחיה, ירחיקו אותה מה דאפשר להרחיקה מפתח ביתם, כי מאחר שהקטרוג עליהם אין הברכה שורה בה, וכמה וכמה קהלות וכל מדינת פאדאליא ואומריינא אשר בימי נהייתה מניעת פרנסה זו מאתם, אשר

ולבם בל עמהם איככה יאמרו חכמים אנחנו ותורת ה' אתנו, אכן הנה לשקר וחכמת מה להם לבו חסר ואומר לכל סכל הוא לא זו דרך האמת ולא זו העיר ישכון בה אור אמת, וכל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר ולא הלבבל בקולמוסו, ומאשר המו מעי עליהם מאהבתי אותם ⁶⁴⁹⁰⁹⁸אהבת איתן חפצתי צדקם לקשרם בקשר של קיימא להעמיד רגליהם רגל ישרה לבל ימוטו פעמם ולפני ה' היא שיחתי להתייחד ולהתקשר עמהם במקום חיותא ולהמשיך עליהם אור פני המלך חיים לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא הליכות עולם.

אוצר החכמה

והנני עומד לפני ה' פתח שער השמים עג עוגה ואיני זו מתוכה עד כי ישקיף ה' משמים ויערה עליהם רוח קדשו להטות לבבם אליו, ולפקוח עינים עורות למען ילכו בדרך טובים ואורחות צדיקים ישמורו. ועתה שיתו לבבכם לכל הדברים והאמת וגדולה צדקה צדקת ארץ ישראל לקרב לבבם בלב טהור ורוח נכון יחדש בקרבם חדשים לבקרים רבה אמונתם לעשותם תורה וא"י קנין אחד אכן יש ה' במקום הזה מה נורא קדושתה למעלה והעם היושב בה נשוא עון וכל הנלזים אלי בשם ה' אלקים יחד כולם יראי ה' וחושבי שמו ואנכי הרואה גודל כח קדושת הארץ, ובעינינו ראינו את כל מעשי ה' כי נורא הוא אשר עשה עמנו להפליא ברוב עידן ועדנין דחלפו עלן מיסורי הארץ, חבת הקודש מכשרת לקבל מאהבה שמחת ה' עוזנו ומעוזנו עמנו אל ה' ויאר לנו, ואשרי המתקדשים והמטהרים להיות חלקם בחיים להיות מתומכי דאורייתא בארעא קדישא.

ועתה חזקו ואמצו לבבכם אם תעירו ואם תעוררו את האהבה ואל ישימו לב לדברי **נחמן מברסלב** אלוף הנותנים חיתתם בארץ החיים מתכבדים בקלון לראות את ערות הארץ ויושביה גם להרבות כבודם ולמעט כבוד שמים וברצונם לעקור שור חזקת ישיבתנו בקודש לאמר אין לנו עוד חלק ונחלה בארץ נעקרו שרשם מארץ חיים אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתנו אתנו מי אדון לנו, בה' בטח לבי ובכח קדושת הארץ שכל הרוצה להרוס יהרס והארץ לעולם עומדת ויתרון ארץ בכל.

והעידותי כי את השמים ואת הארץ כי לא לכבודי ח"ו אני כותב זאת ולא לשום כספיים כי האלקים הרועה אותי מעודי חסד ה' יסובבני בשפע ברכה פרנסתי מזומנת לי כיד ה' הטובה, הגם כי צר לי מעולות חובות לאלפים גדולים ומדוחק פרנסת עניים ואביונים בה' בטחתי מעולם ועד עולם על יראיו ולהאמין בסיבת כל הסבות הרבה ריוח והצלה לפני המקום יהיה בעזרנו כי לא יטוש ה' את עמו ונחלתו, ולא אזוז מנקודת האמת ח"ו וקנא קנאתי לשם ה' ולמען הדרת קדושת הארץ ומי האיש החפץ חיים יטה אוזן לשמוע דבר ה' מארץ חיים להיות באמונתו נכון וקיים זאת עשו וחיו ויהיה אלקים עמכם והיו עטופים וקשורים עמנו כל הימים והיה הנשאר בציון קדוש יאמר לו והמואסים בארץ חמדה להפיר ברית אסתירה פני מהם ונראה מה יהיה אחריתם.

והרבה יש דברים בלבי כלפידי אש והנני נעצר לפני ה' עד עת בוא דברם הטוב ועלתה תשובתם אלי בה אדע מי ומי אשר קרבת אלקים יחפצון הנני ממציא נפשי לגבייהו לקרבם בשתי ידיה להתהלך לפני ה' באור החיים, ואחרי הודיעם את כל זאת אני את נפשי הצלתי את אשר יחפוץ ה' למען צדקו בלבבו יבין ובעיניו יראה ויטה שכם

